

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов

20 18 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Діагностика порушень інтелектуального розвитку

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 0101 Педагогічна освіта

(шифр і назва напрямку підготовки)

напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма: «Діагностика порушень інтелектуального розвитку» для студентів спеціальності 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)».

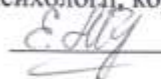
Розробник:

Супрун Ганна Володимирівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

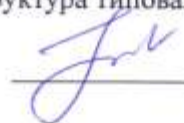
Протокол №1 від "16" січня 2018 року

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

 (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини

 Н. А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Діагностика порушень інтелектуального розвитку» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати фахівець відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Діагностика порушень інтелектуального розвитку», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Діагностика порушень інтелектуального розвитку» є складовою частиною дисциплін за вибором студентів. Її вивчення передбачає підвищення професійної компетентності спеціальних педагогів в аспекті виховання та навчання дітей з порушеннями мовлення, що сприяє ефективній самореалізації їх, як фахівців.

Мета курсу – розкрити сучасні наукові уявлення про особливості діагностики порушень інтелектуального розвитку дітей, традиційні підходи та сучасні методи, сформувані у студентів певні вміння і навички діагностики відхилень інтелектуального розвитку дітей з порушеннями мовлення.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів із науковими основами розуміння інтелектуального розвитку в психологічній науці;
- розкриття специфіки вивчення особливостей інтелектуального розвитку дітей в психології;
- окреслення принципів та механізмів діагностики інтелектуального розвитку та його порушення;
- ознайомлення з ефективними методами діагностики відхилень інтелектуального розвитку дітей з мовленнєвими порушеннями.

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на формування таких компетентностей:

1. Загальні:

1.1. Світоглядна:

- розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії;

–розуміння переваг здорового способу життя та прийняття їх як власних цінностей;

1.2. Інформаційна:

– здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;

1.3. Самоосвітня:

–здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові:

2.1. Психолого-педагогічна:

–володіння базовими знаннями з психології закономірностей інтелектуального розвитку людини на різних вікових етапах та вміння реалізувати їх;

2.2. Діагностико-корекційна:

–володіння знаннями з психологічного вивчення особливостей інтелектуального розвитку та потенційних можливостей і досягнень дітей з порушеннями мовлення;

–здатність до проведення психологічного вивчення відхилень в інтелектуальному розвитку дитини, аналізу результатів, формулювання висновків та рекомендацій.

В результаті вивчення курсу програми «Діагностика порушень інтелектуального розвитку» здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинні продемонструвати такі **результати навчання**:

— Здатність розуміти наукові основ інтелектуального розвитку в психологічній науці; усвідомлювати специфіку вивчення особливостей інтелектуального розвитку дітей в психології; знати та розуміти принципи та механізми діагностики інтелектуального розвитку та його порушення.

– Здатність проводити діагностику порушень інтелектуального розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями, виконуючи психологічні умови та вимоги до процедури;

– Здатність зафіксувати, проаналізувати результати, зробити висновки та визначити рекомендації.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год., із них 14 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, 28 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль.

Вивчення магістрами навчальної дисципліни «Діагностика порушень інтелектуального розвитку» завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 0101 ”Педагогічна освіта” (шифр і назва)	Варіативна	
	Напрямок підготовки: (шифр і назва)		
Модулів – 2	6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 60		6 й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		14 год.	год.
		Семінарські	
		14 год.	год.
		Самостійна робота	
		28 год.	год.
		Вид контролю:	
		залік	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальні	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I									
Розуміння інтелектуального розвитку в психологічній науці									
1.	Теорії інтелекту в психології. Розуміння особливостей психічного та інтелектуального розвитку в психології.		4	2		2		4	
2.	Мислення як особливий вид вищої психічної діяльності та основа інтелектуальних процесів.		4	2		2		4	
	Модульний контроль								2
Разом		30	10	4		4		8	2
Змістовий модуль II									
Методи діагностики порушень інтелектуального розвитку в психології									
3.	Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку		4	2		2		4	
4.	Діагностика відхилень розумового розвитку у вітчизняній спеціальній психології (Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівська).		4	2		2		4	
5.	Діагностичний блок I: просторова орієнтація.		4	2		2		4	
6.	Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення.		4	2		2		4	
7.	Діагностичний блок IV, V. Оцінка якісних характеристик діяльності дитини. Висновки та рекомендації.		4	2		2		4	
	Модульний контроль	2							2
Разом		40	18	10		10		20	2
Разом за навчальним планом		60	28	14		14		28	4

ІІІ. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. РОЗУМІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Лекція 1. Теорії інтелекту в психології. Розуміння особливостей психічного та інтелектуального розвитку в психології (2 год.)

Психологічні теорії інтелекту: П.Векслер, Ж.Піаже, Б.Ананьєв, Дж.Кеттел, Л.Виготський. Сучасні теорії соціального та емоційного інтелекту. Співвідношення психічного та інтелектуального розвитку в онтогенезі. Психодіагностика.

Основні поняття: інтелект, шкали (фактори) інтелекту, розвиток, психічний розвиток, тести, психодіагностика.

Семінар 1. Теорії інтелекту в психології. Розуміння особливостей психічного та інтелектуального розвитку в психології (2 год.).

Лекція 2. Мислення як особливий вид вищої психічної діяльності та основа інтелектуальних процесів (2 год.)

Мислення як вища психічна функція людини. Мислення як спосіб пізнання світу людиною. Ознаки, функції та види мислення. Узагальнення, класифікація та умовиводи. Логіка. Поняття. Мислення та рухова активність. Мислення та мовлення.

Основні поняття теми: вищі психічні функції, мислення, види мислення.

Семінар 2. Мислення як особливий вид вищої психічної діяльності та основа інтелектуальних процесів (2 год.).

Модульний контроль 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПОРУШЕНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ПСИХОЛОГІЇ

Лекція 3. Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку (2 год.)

Психологічні особливості діагностики дітей раннього віку. Поняття розвитку та дозрівання. Психічний розвиток. Критерії оцінювання психічного розвитку дітей раннього віку. Діагностика особливостей розвитку дітей раннього віку Манової-Томової (календарний вік та вік розвитку (психічний вік). Комплексна діагностика психічного розвитку дітей раннього віку О.Смирнової, Л.Галігузової (психічний розвиток та активність дитини: спілкування та діяльність).

Основні поняття теми: розвиток, дозрівання, психічний розвиток, онтогенез, психодіагностика, діагностичні критерії, діагностичні показники, методики якісної оцінки явищ та процесів.

Семінар 3. Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку (2 год.)

Лекція 4. Діагностика відхилень розумового розвитку у вітчизняній спеціальній психології (Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівська) (2 год.)

Психометричний підхід та якісна оцінка порушення психофізичного розвитку в спеціальній психології. Структура дефекту за Л.Виготським. Роль навчання в психічному розвитку дітей з психофізичним порушеннями. Дискусійність поняття «розумова відсталість». Сучасна термінологія «розумової відсталості». Здатність до навчання, наочності, навчуваності (Б.Ананьєв, Н.Менчинська, Н.Стадненко, А.Обухівська). Компоненти наочності.

Основні поняття теми: структура дефекту, психічний розвиток, розумова відсталість, труднощі у навчанні, наочності.

Семінар 4. Діагностика відхилень розумового розвитку у вітчизняній спеціальній психології (Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівська) (2 год.).

Лекція 5. Діагностичний блок I: просторова орієнтація (2 год.)

Просторова орієнтація та конструктивний праксис як основа мисленнєвих операцій. Візуальний образ геометричних фігур, здатність утримувати та впізнавати контур геометричних фігур у просторі. Сприймання та здатність впізнавати цілісний візуальний образ. Рівні виконання та рівні допомоги під час виконання завдань блоку I.

Основні поняття теми: сприймання, мислення.

Семінар 5. Діагностичний блок I: просторова орієнтація (2 год.).

Лекція 6. Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення (2 год.)

Узагальнення та його рівні як особливості мислення. Узагальнення за функціональними, родовими ознаками. Здатність виключати предмет за відмінними ознаками. Узагальнення образного та логічного матеріалу. Здатність встановлювати послідовність ознак.

Основні поняття теми: мислення, узагальнення, класифікація, виключення.

Семінар 6. Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення. (2 год.)

год.).

Лекція 7. Діагностичний блок IV, V. Оцінка якісних характеристик діяльності дитини. Висновки та рекомендації (2 год.).

Розуміння нісенітниць. Здатність визначати послідовність подій та визначати прихований зміст сюжетних зображень. Здатність визначити значення слів та взаємозворотніх висловів.

Критерії оцінки діяльності: контакт, інтерес до завдань, практичні дії, темп виконання та працездатність. Мовленнєве опосередкування діяльності.

Основні поняття теми: мислення, логічне мислення.

Семінар 7. Діагностичний блок IV, V. Оцінка якісних характеристик діяльності дитини. Висновки та рекомендації (2 год.)

Модульний контроль 2.

«Сімейне виховання дітей з ТПМ»

Разом: (60) годин, лекції – 14 годин, семінарські заняття – 14 годин, самостійна робота – 28 годин, модульний контроль – 4 годин.

Модулі	Модуль I		Модуль II				
Назва модуля	Розуміння інтелектуального розвитку в психологічній науці		Методи діагностики порушень інтелектуального розвитку в психології				
Кількість балів за модуль	39 балів		100 балів				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми (1 бал за відвідування)	Теорії інтелекту в психології. Розуміння особливостей психічного та інтелектуального розвитку в психології.	Мислення як особливий вид вищої психічної діяльності та основа інтелектуальних процесів.	Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку	Діагностика відхилень розумового розвитку у вітчизняній спеціальній психології (Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівська).	Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення.	Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення.	Діагностичний блок IV, V. Оцінка якісних характеристик діяльності дитини. Висновки та рекомендації.
Теми семінарських занять (1 бал за відвідування)	Теорії інтелекту в психології. Розуміння особливостей психічного та інтелектуального розвитку в психології.	Мислення як особливий вид вищої психічної діяльності та основа інтелектуальних процесів.	Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку	Діагностика відхилень розумового розвитку у вітчизняній спеціальній психології (Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівська).	Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення.	Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення.	Діагностичний блок IV, V. Оцінка якісних характеристик діяльності дитини. Висновки та рекомендації.
Робота на семінарських	10 (балів)		10 (балів)		10 (балів)		10 (балів)
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Модульний контроль	Модульний контроль 1 (15 балів)		Модульний контроль 2 (35 балів)				
	Коефіцієнт 1,39						

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I
РОЗУМІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В
ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Семінар 1. Теорії інтелекту в психології. Розуміння особливостей психічного та інтелектуального розвитку в психології (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Підготуйте презентація про основні наукові положення теорії інтелекту одного з науковців: М.Андерсон, Р.Стернберг, біоекологічна теорія Цесі, Х.Гарднер. Дж.Мендельсон, К.Мартіндейл, теорія Ж.Піаже та її критика, Д.Гілфорд, Ф.Джонсон-Лерд, Айзенк.
2. Психічний розвиток дитини та роль інтелекту.
3. Огляд психодіагностичних методик вивчення інтелекту дорослих.
4. Огляд психодіагностичних методів вивчення психічного розвитку дітей.
5. Огляд психодіагностичних методів вивчення інтелектуального розвитку дітей.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: основна – 1; 2, 3. Додаткова – 1, 2;3.

Семінар 2. Мислення як особливий вид вищої психічної діяльності та основа інтелектуальних процесів (2 год).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Розкрити теоретичні погляди на мислення А.Валлона за його роботою «От действия к мысли».
2. Розкрити теоретичні погляди на мислення Л.Виготського за його роботою «Развитие речи и мышления» (т.3, глава 11).
3. Розкрити теоретичні погляди на становлення мислення Л.Виготського за його роботою «Лекции по психологии» (глава 3 «Мышление и его развитие в детском возрасте»).
4. . Розкрити теоретичні погляди на мислення дитини Жана Піаже за його роботою «Речь и мышление ребенка» (будь-яка глава).
5. Розкрити теоретичні погляди на мислення Л.Веккера за його роботою «Психика и реальность. Единая теория» (частина IV «Человек мыслящий» , глави 10-15).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: основна – 1; 2, 3. Додаткова – 1, 2;3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІКИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

Семінар 3. Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Дайте характеристику діагностичним критеріям та параметрам оцінки психічного розвитку дітей раннього віку за методикою Манової-Томової.
2. Дайте характеристику діагностичним критеріям та параметрам оцінки психічного розвитку дітей першого півріччя життя методикою О.Смирнової та Л.Галігузової.
3. Дайте характеристику діагностичним критеріям та параметрам оцінки психічного розвитку дітей другого півріччя життя методикою О.Смирнової та Л.Галігузової.
4. Дайте характеристику діагностичним критеріям та параметрам оцінки психічного розвитку дітей другого року життя методикою О.Смирнової та Л.Галігузової.
5. Дайте характеристику діагностичним критеріям та параметрам оцінки психічного розвитку дітей третього року життя методикою О.Смирнової та Л.Галігузової.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: основна – 2; 5. Допоміжна – 1;2, 3.

Семінар 4. Діагностика відхилень розумового розвитку у вітчизняній спеціальній психології (Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівська) (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте традиції вивчення відхилень у розвитку в психологічній науці (тести Біне-Сімона, тест Векслера).
2. Розкрийте сутність якісної оцінки порушення розвитку від психометричного підходу (метод «педагогічної оцінки» Е.Хейссерман).
3. Охарактеризуйте принцип якісної оцінки інтелектуального розвитку Н.Менчинської.
4. Розкрийте основні компоненти наочності (Б.Ананьєв, Н.Стадненко).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: основна – 1, 2,3, 6. Допоміжна – 2, 3.

Семінар 5. Діагностичний блок I: просторова орієнтація (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Розкрийте зв'язок між просторовою орієнтацією та мисленням.
2. Охарактеризуйте особливості сприймання візуальних образів (геометричних фігур у просторі) та здатності мислити.
3. Охарактеризуйте особливості рівнів виконання завдань I блоку діагностики відхилень у розумовому розвитку.
4. Розкрийте особливості рівнів допомоги під час виконання завдань I блоку діагностики відхилень у розумовому розвитку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: основна – 1, 2,3, 6. Допоміжна – 2, 3.

Семінар 6. Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Розкрийте сутність процесів узагальнення в структурі мислення.
2. Охарактеризуйте відмінності між узагальненням із опорою на образний та логічний зміст.
3. Охарактеризуйте особливості процесів класифікації в структурі мислення.
4. Розкрийте особливості визначення послідовності (порівняння, узагальнення та висновки).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: основна – 1, 2,3, 6. Допоміжна – 2, 3.

Семінар 7. Діагностичний блок IV, V. Оцінка якісних характеристик діяльності дитини. Висновки та рекомендації (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Розкрийте сутність основ логічного мислення (визначення послідовності подій, прихованого змісту).
2. Розкрийте сутність основ логічного мислення (розуміння нісенітниць).
3. Охарактеризуйте особливості здатності дитини визначати значення слів та взаємозворотніх відношень.
4. Розкрийте особливості оцінювання якості діяльності дитини під час виконання діагностичних завдань.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: основна – 1, 2,3, 6. Допоміжна – 2, 3.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

РОЗУМІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Самостійна робота 1. Теорії інтелекту в психології. Розуміння особливостей психічного та інтелектуального розвитку в психології.

Об'єднайтесь у пари та проведіть для свого партнера психодіагностику інтелекту за одним із тестів: тест Амтхауера, тест Равена, тест Векслера, тест «Доміно», діагностика емоційного інтелекту Холла.

Форма подання: протокол дослідження (особові дані, бланк для результатів діагностики, висновки), листок обробки даних, методичні матеріали до проведення тесту (мета, зміст, інструкція, ключі, роздатковий матеріал, інтерпретація).

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Самостійна робота 2. Мислення як особливий вид вищої психічної діяльності та основа інтелектуальних процесів.

Представити на вибір конспект основних положень одного із запропонованих теоретичних джерел:

1. А.Валлона «От действия к мысли»;
2. Л.Виготський «Развитие речи и мышления» (т.3, глава 11);
3. Л.Виготський «Лекции по психологии» (глава 3 «Мышление и его развитие в детском возрасте»);
4. Ж. Піаже «Речь и мышление ребенка» (будь-яка глава);
5. Л.Веккер «Психика и реальность. Единая теория» (частина IV «Человек мыслящий» , глави 10-15).

Форма подання: у вигляді конспекту, який містить визначення понять та висновки розділу чи глави.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПОРУШЕНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ПСИХОЛОГІЇ

Самостійна робота 3. Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку.

1. Підготуйте необхідні матеріали для проведення діагностики Манової-Томової: теоретичну частину, бланк протоколу, ключі та інтерпретацію, роздаткові матеріали.

2. Підготуйте необхідні матеріали для проведення діагностики психічного розвитку дітей раннього віку за методикою О.Смирнової, Л.Галігузової: теоретичну частину, бланк протоколу, ключі та інтерпретацію, обладнання. Оберіть певний віковий період та показник розвитку.

Форма подання: бланк протоколу, бланк обрахунків, ключі та інтерпретація, теоретична частина.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Самостійна робота 4. Діагностика відхилень розумового розвитку у вітчизняній спеціальній психології (Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівська).

Підготуйте матеріали для проведення діагностики відхилень в розумовому розвитку Н.Стадненко, Т.Ілляшенко, А.Обухівської: протокол, таблиці оцінки результатів виконання завдань та оцінки діяльності, інструкції до завдань.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Самостійна робота 5. Діагностичний блок I: просторова орієнтація.

Підготувати роздатковий матеріал для виконання I блоку діагностичних завдань, представити зміст завдання, рівні виконання та рівні допомоги.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Самостійна робота 6. Діагностичний блок II, III: завдання на узагальнення.

Підготувати роздатковий матеріал для виконання II і III блоку діагностичних завдань, представити зміст завдання, рівні виконання та рівні допомоги.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Самостійна робота 7. Діагностичний блок IV, V. Оцінка якісних характеристик діяльності дитини. Висновки та рекомендації (2 год.)

Підготувати роздатковий матеріал для виконання IV і V блоку діагностичних завдань, представити зміст завдання, рівні виконання та рівні допомоги.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Сімейне виховання дітей з ТПМ» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	7
2.	Відвідування семінарських занять	7
3.	Робота на семінарських, практичних заняттях	40
4.	Самостійна робота	35
5	Виконання модульного контролю	50
	Коефіцієнт 1,39	139 =100
	Підсумковий рейтинговий бал	100

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентом застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** письмове тестування; конспект, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 7.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Залік
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	F	не зараховано
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX	
60 – 68	«достатньо»	E	зараховано
69-74	«задовільно»	D	
75 – 81	«добре»	C	
82-89	«дуже добре»	B	
90 – 100	«відмінно»	A	

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

– *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

– *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

– *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;

– засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алексеева Ю.А. Психодиагностика дітей та підлітків [Текст] : для психодіагностичної практики студентів : навчально-методичний посібник / Ю. А. Алексеева, О. Г. Артемчук, О. М. Шишова ; Міністерство освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Інститут соціології, психології та управління. - Київ : [б. в.], 2011. - 105 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.
3. Галян І.М. Психодиагностика : навчальний посібник І. М. Галян. - 2-ге вид., стереотип. - Київ : Академвидав, 2011. - 464 с.
4. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Басилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
4. Лубовский В.И. Современное понимание проблемы общих и специфических закономерностей нарушенного психического развития / В. И. Лубовский // Коррекционная педагогика: теория и практика: научно-методический журнал. – 2014. – №1. – С.6-9.
5. Смирнова Е.О., Галигузова Л.Н., Ермолова Т.В., Мещерякова С.Ю. Диагностика психического развития детей от рождения до 3 лет / Е.Смирнова, Л.Галигузова, Т.Ермолова, С.Мещерякова. – М.: АНО «ПЭБ», 2007. – 128 с.
6. Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Обухівська А.Г. Методика діагностики готовності до навчання в школі дітей шестирічного віку. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. – 20 с.

Допоміжна:

1. Блейхер В.М. Психологическая диагностика интеллекта и личности [Текст] / В. М. Блейхер, Л. Ф. Бурлачук. - Київ : Вища школа, 1978. - 144 с.
2. Марцинковская Т.Д. Диагностика психического развития детей. Пособие по практической психологии. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 1997. – 176 с.
3. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників / Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 1998.
4. Психологическая диагностика [Текст] : учебник для вузов / под ред. М. К. Акимовой, К. М. Гуревича. - 3-е изд., перераб.и доп. - Санкт-Петербург : Питер, 2008. - 652. с.